

patiënten naar deze methode geopereerd, maar de operaties waren nog te kort geleden geschied om een oordeel over de resultaten te kunnen vellen.

De behandeling der overige orthopaedische gebreken bood geen bijzonderheden aan.

Ziehier, Mijnheer de Redacteur, een kort verslag omtrent een en ander, dat ik hier bijgewoond heb. Voor den practischen chirurg is het nuttig van tijd tot tijd anderen te zien werken en de verschillende methoden in de verschillende landen bij voorkeur gevolgd te vergelijken, om later hetgeen men gezien heeft aan eigen ondervinding te kunnen toetsen — daarom vindt ge geen kritiek in deze brieven, maar slechts de mededeeling van hetgeen door mij geobserveerd werd.

Dr. C. B. TILANUS.

INGEZONDEN.

L È S E - M A J E S T É ! *).

In het voorlaatste nummer van het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde*, Dl. I, blz. 834 schrijft Prof. PEKELHARING: „De Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst . . . is een door en door democratisch georganiseerd lichaam. Alle „macht berust bij de Algemeene Vergadering. Aan het Bestuur is slechts „leiding en uitvoering opgedragen.”

De waarheid dezer woorden wordt door velen niet gevoeld — schijnt wel het allerminst door de leden van het Hoofdbestuur te worden begrepen.

Naar mijn overtuiging zit 'm de wezenlijke oorzaak van het conflict in dit verkeerd begrip.

De 22 Afdeelingen zijn ontevreden, dat het Hoofdbestuur evenzeer de meening der minderheid — die tevens de meening van het Hoofdbestuur is! — als die der meerderheid onzer Maatschappij aan de Regeering heeft blootgelegd en verdedigd.

Inde irae! 1).

Nu is het de vraag: Mag het Hoofdbestuur de meeningen van meerderheid en minderheid beiden eigenmachtig voor de Regeering verdedigen? Mag het op eigen hand een extract der notulen — die nimmer door een volgende vergadering goedgekeurd zijn — overleggen aan de Regeering —

*) *Noot der Redactie.* Hoewel *strekking* en *vorm* van dit stuk de weigering zouden motiveeren, geschiedt de opneming toch ter wille der vrijheid van gedachtenwisseling, die ten deze reeds door de Redactie werd toegelaten.

1) De meening van het Hoofdbestuur is bekend. Het ligt nog versch in het geheugen, hoe geanimeerd het te Zutphen opkwam voor een gemakkelijker toelating van vreemde artsen. De meening van de meerderheid der Afdeelingen is bekend. De krachtigste stemmen verhieven zich in diezelfde vergadering voor de belangen der nationale broederschap. Het is insgelijks bekend, hoe scherp beide meeningen tegenover elkander staan, en dat het Hoofdbestuur eensgezind is met de minderheid.

aan wie de Maatschappij iets te vragen heeft — om daarmede aan die Regeering te toonen, dat er waarlijk ook wel het een en ander in te brengen is, tegen hetgeen gevraagd wordt, — en dat het getal voorstanders niet zoo heel veel meer bedraagt dan dat der tegenstanders, *terwijl NB. het Hoofdbestuur zelf tot die laatste categorie behoort.*

Ik vraag: Is dat bescheiden? Kan dit eigenmachtig handelen den toets van trouw doorstaan?

Wij hebben een door en door democratische regeeringsvorm, d. w. z. de wil der meerderheid moet door het Hoofdbestuur uitgevoerd worden.

Het Hoofdbestuur zit daar niet aan de groene tafel als met macht bekleed. Het heeft niets anders te doen dan den wil der meerderheid te volbrengen, tenzij de Algemeene Vergadering het anders wil 1). Bij *haar* berust alle macht. Indien een Algemeene Vergadering, laat het zijn met één stem meerderheid, aan het Hoofdbestuur iets opdraagt, dan heeft het dat te doen met even groote gehoorzaamheid, als ware het besluit met algemeene stemmen genomen — met dezelfde trouw, als drukte het volkomen het gevoelen van het Hoofdbestuur zelf uit. De wil der meerderheid is Wet — is de wil der vergadering — moet, wat de uitvoering betreft, ook de wil van het Hoofdbestuur zijn. Men mag aan de uitvoering van een besluit nimmer kunnen zien wat eigenlijk de wil van het Hoofdbestuur is.

Zóó is de historische weg! Daar gaat geen jaar voorbij, of de Algemeene Vergadering draagt aan het Hoofdbestuur op om het een of ander aan de Regeering aan te vragen. In den regel bevinden zich in die Vergadering een meerderheid, die het wil, en een minderheid, die het niet wil. En nu is de vraag: Is er één antecedent, waarin het Hoofdbestuur aan de Regeering ook de meening der minderheid heeft blootgelegd en verdedigd, en haar heeft medegedeeld, dat het besluit met slechts zooveel stemmen meerderheid is genomen? Is het ooit voorgekomen, dat het Hoofdbestuur de kracht van een aanvraag heeft verzwakt, door der Regeering te herinneren aan de geschiedenis van 10 jaar geleden, toen de stemmen over hetzelfde onderwerp staakten 2)? Nota bene! 10 jaren geleden, toen het getal medici in ons land juist zijn minimum had bereikt, terwijl thans het cijfer dreigend groot wordt. De tijden zijn geheel anders!

Heeft het niet allen schijn, dat het Hoofdbestuur zijn eigen meening tusschen de Maatschappij en de Regeering heeft willen inschuiven?

Krijgt die schijn niet nog dieperen grond van wezenlijkheid, als men overweegt, dat het Hoofdbestuur — nadat het voorstel van Rotterdam ingekomen was — regelrecht — zonder de Afdeelingen te raadplegen — tot de Regeering gaat met een adres, dat niet klopt met het adres van Rotterdam, terwijl toch blijkt uit de briefwisseling NIJHOFF-SANNES 3), dat het Hoofdbestuur wist,

1) In de aangehaalde zinsnede van Prof. PEKELHARING komt het woord „leiding” voor. Dit acht ik nog te veel gezegd. In de geheele Wet — Hoofdstuk IV, dat volgt na het Hoofdstuk der leden en der afdeelingen, bepaalt de rechten en plichten van het Hoofdbestuur — lees ik nergens van een leidings-artikel.

2) In 1882 in Maastricht.

3) *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* 1892, n°. 25, blz. 849.

dat er geen periculum in mora was — nog alle tijd om de Afdeelingen te raadplegen? Immers Art. 34, al. 2 en 3 zegt ondubbelzinnig, dat dit zijn plicht ware geweest 1).

Art. 20, al. 3 geeft aan het Hoofdbestuur wel het recht om op eigen gezag te handelen — maar alléén in omstandigheden van dringenden aard. En gelijk uit de aangehaalde missive blijkt waren de omstandigheden niet dringend, en wist het Hoofdbestuur dit.

Waarom heeft nu het Hoofdbestuur de Afdeelingen niet geraadpleegd — en is het buiten dezen om, rechtstreeks tot de Regeering gegaan?

Indien het Hoofdbestuur zich tot de Afdeelingen gewend had, hadde het op zijn vingers kunnen natellen; welk antwoord ware ingekomen — een antwoord, veel sterker geprononceerd nog, nu de Maatschappij vlak vóór het feit staat, dan verleden jaar te Zutfen.

En dan had het Hoofdbestuur dit antwoord aan de Regeering moeten overleggen — en had het dit moeielijk in de schaduw van zijn eigen meening kunnen stellen. Het ziet Art. 34 voorbij, gaat rechtstreeks tot de Regeering met een adres, dat de wil der meerderheid van de Maatschappij niet zuiver afbeeldt.

Deze tweevoudige bedenking heeft de meerderheid der Afdeelingen dus tegen het Hoofdbestuur: 1. dat het tegen het historisch gebruik in, ook de gronden van de meening der minderheid — die tevens de meening van het Hoofdbestuur is — aan de Regeering heeft overgelegd en verdedigd, en: 2. dat het den wettigen weg niet heeft gevolgd, door eerst de Afdeelingen te raadplegen, terwijl het a priori weten kon, dat het versche antwoord geheel opposiet zou zijn aan zijn meening — verpletterend voor het aanhangig wetsontwerp 2).

Hoe het Hoofdbestuur er toe gekomen is zóó eigenmachtig te handelen, zóó zelfstandig, alsof het een lichaam is, dat geheel op zich *zelf staat*?

1) Het Hoofdbestuur beschuldigt Rotterdam dit wetsartikel te hebben overtreden, terwijl het N.B. dit zelf doet — de oude quaestie van splinter en balk!

2) Ik zou wel eens willen weten, hoe de Regeering toch tot de inkonsekventie gekomen is, om met de eene hand te nemen, wat zij met de andere geeft. Zij wil wegens het dreigend aantal geneeskundigen de binnenpoort wat enger maken, en zet tegelijk de buitenpoort zeer wijd open. Het is, of onze Nederlandsche Regeering onzen Nederlandschen geneeskundigen het brood uit den mond wil nemen, en leggen in den mond van vreemdelingen. Met kan geen antinationaler Wet bedenken. Maar — vraag ik, hoe komt de Regeering er toe, om den toegang tot de Hollandsche geneeskundige praktijk voor buitenlanders gemakkelijk te maken? Dat heeft zij niet van zich zelve. De Regeering raadpleegt natuurlijk in geneeskundige aangelegenheden geneeskundigen, en in deze examen-quaestie natuurlijk de Hoogleeraren onzer Universiteiten, die er over kunnen oordeelen.

En nu is het opmerkelijk, dat juist zij, die zich verleden jaar te Zutfen het sterkst voor het bekende voorstel in de bres stelden, professoren zijn. Zoude er ook verband bestaan tusschen de geboorte van het voorstel van het Hoofdbestuur te Zutfen, en de geboorte van het aanhangige wetsontwerp?

Het eenige antwoord, dat ik vinden kan, is, dat het Hoofdbestuur zijn verhouding tegenover de Maatschappij niet goed kent.

Het plaatst zich op een veel te hoog standpunt — verre boven de leden en de Afdeelingen. Het acht zich min of meer met een koninklijk machtje bekleed. Ook velen buiten het Hoofdbestuur meenen dit. Vandaar dat men spreken durft van: „praerogatieven van het Hoofdbestuur” — van een „hoofd-, bestuurscrisis”. De kroon heeft praerogatieven — men gewaagt van *ministeriële* crises.

Onze Maatschappij heeft niets wat op een kroon, niets wat op een ministerie gelijk. Wij hebben geen monarchie, geen monarchaal-constitutioneelen, zelfs geen oligarchischen regeeringsvorm. Wij vormen een zuivere democratie. De wetgevende macht — en alle macht — berust bij de Algemeene Vergadering (Art. 50 der Wet). Het Hoofdbestuur is de onderdanige dienaar — niet in naam maar in de daad — der Maatschappij — de uitvoerder van haren wil. Niets meer!

Dit is het wat al te lang — al te weinig begrepen is, vooral ook door de Hoofdbestuurders zelf. En Hoofdbestuur of Hoofdbestuur — het is alles van hetzelfde laken een pak. Wie den drempel van het Heiligdom heeft overschreden, schijnt besmet — zijn zelfstandigheid buiten te laten — en geheel en al op te gaan in het gekke cijfer van 11. Dit verklaart, waarom *alle* Hoofdbestuurders zich als één man, als één Majesté, lèsés achten. In deze daad mag esprit de corps zitten, ik zie er geen corps d’esprit in.

Men mag echter *dit* Hoofdbestuur over dit miskennen zijner positie niet al te hard vallen. Het heeft dood eenvoudig de voetstappen zijner voorgangers gedrukt . . . is alleen wat verder gegaan, en heeft daardoor de grens van haar macht? wat te zeer overschreden. Het is een kwaal, waarvan de Maatschappij wellicht bij haar geboorte de kiem al ontving, die in ieder geval verre in het verledene teruggaat, en die ik als de constitutioneele oorzaak beschouw van het conflict, waarvan de Rotterdamsche quaestie het occasioneel moment vormt.

Neen, men mag de schuld van het Hoofdbestuur niet te hoog aanslaan. Ook de Wet — overigens democratisch geoeconomiseerd — geeft aanleiding tot dwaling. Afdeeling IV spreekt van „Hoofdbestuur”. Een verouderd begrip van vóór '48 — waarin het denkbeeld van „macht”, — van „regering”, ligt. Verkeerde namen doen veel kwaad. Waartoe dienen namen? Om het wezen der dingen uit te drukken. De Heeren aan de groene tafel *zijn* niet het hoofd. Het Hoofd is de Algemeene Vergadering — zijn de Afdeelingen. Door dit verkeerde woord wordt het bestuur verleid zich als het hoofd te beschouwen der Maatschappij — en neigt daardoor er toe, haar te zetten naar zijn zin. En het bestuur heeft zich te voegen naar de Maatschappij — en niet omgekeerd. Daarom dit hoofd er af, dan zullen de Heeren beter hun positie begrijpen — of meent men, dat het bestuur toch aan het hoofd behoort te staan — goed — de hoed staat ook aan het hoofd, en

De hoed moet op den schedel passen,
En 't hoofd niet naar het deksel wassen!

Erfzonde, gewoonte, wet, alle hebben aanleiding gegeven tot de autocratische

handelingen van het Bestuur gedurende vele jaren — als het ware onbewust, zonder kwade bedoelingen zijnerzijds — maar toch tot autocratisch handelen.

Zoo gaat het Hoofdbestuur steeds voort, zich op gelijken voet te stellen met de Afdeelingen — en gaat er geen jaar voorbij, of het komt met eigen voorstellen op de Algemeene Vergadering, terwijl geen enkel artikel der Wet het recht er toe geeft. Dat recht is aan de Afdeelingen verzekerd in Art. 10. Het Bestuur heeft nu eenmaal niet hetzelfde recht als de Afdeelingen; heeft alléén maar te luisteren naar wat de Afdeelingen willen, en voert dien wil uit.

Zoo stelt het zich ieder jaar boven de Afdeelingen, wanneer het zijn *gedrukt* Praeadvies onder het een of ander voorstel der Afdeelingen zet, en daardoor — lang vóór de Algemeene Vergadering — op zijn aanneming of verwerping influenceert. Men begrijpt, dit hindert de respectieve Afdeelingen, die als niet-vol worden aangezien, alsof deze geen leden tellen, die een kwart of halve eeuw trouwe bezoekers der Vergaderingen zijn, en zelfs lid van het Hoofdbestuur hebben uitgemaakt. Waartoe toch die telken jare terugkeerende bemoeialachtigheid?

En helaas! macht is een vaartuig zonder rem. Dat leert de algemeene ervaring!

Dat leert ons ook *dit* Bestuur dit jaar!

1°. Herinnert U des Hoofdbestuur's veto (l. c. n°. 24, blz. 793) aan de Afdeelingen, onderling — buiten het Hoofdbestuur om — te correspondeeren. Het meent het eenige intermediair tusschen de Afdeelingen te zijn.

2°. De benoeming van adviseerende Hoofdbestuur'sleden. Noch de Wet, noch de Algemeene Vergadering geeft het Bestuur daartoe het recht. De Wet kent zelfs geen „adviseerende Hoofdbestuur'sleden”. Waar haalt het Bestuur die macht van daan? Deze benoemingen, die toegang geven, het heele leven lang, tot alle Bestuur'svergaderingen, getuigen van toenemende machtsoverschrijding 1).

Zoo ziet men, hoe gevaarlijk macht is, ook in de handen van het Hoofdbestuur, en dat het tijd wordt, dat onze Maatschappij niet verder van de democratische strooming in de autocratische wateren afdrijve, en dat de Algemeene Vergadering het roer wéer in handen neme!

Hiermede bedoel ik niet, dat het Hoofdbestuur aftrede — ik herhaal het: zijn dadelijke zonde is niet zóó groot. Alles vloeit voort uit verkeerd begrepen positie — en dat verkeerd begrip is sinds decaden van Hoofdbestuur op Hoofdbestuur overgegaan. Wij leden — Afdeelingen — zijn ook schuldig door te langdurige nalatigheid. Dat een iegelijk beginne met zichzelf te onderzoeken!

De grootste fout, die ik in dit Hoofdbestuur zie, is: zijn besluit om af te treden. Ook dit acht ik een te vrijmachtige daad. Het Hoofdbestuur is

1) Gelijk velen bekend is, heeft het Hoofdbestuur dit jaar de Doctoren GODEFROI en VAILLANT, bij gelegenheid hunner 50-jarige ambtsvervulling, benoemd tot „adviseerende leden van het Hoofdbestuur”. Ik deel deze aanmerking op de handelwijze van dit Bestuur mede — geheel afgezien van de verdiensten der benoemden.

aangesteld door de Algemeene Vergadering. Het mag niet aftreden, tenzij deze het eischt. Als een flink soldaat sta ieder Hoofdbestuurslid drie jaren lang trouw op zijn post — gehoorzaam aan de bevelen van zijn Generaal: de Maatschappij! Daar mag bij het Hoofdbestuur geen sprake zijn van „lèse de Majesté”. Het heeft den wil te volvoeren van zijn Hoofd, wiens wil aan ieder lid heilig moet zijn.

Geldermalsen, 19 Juni 1892.

Dr. S. R. HERMANIDES.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — Op verzoek van een comité van Japansche doctoren zijn door Dr. HART portretten en een photographie van JENNER'S standbeeld alhier genomen en naar Japan opgezonden. Het plan dier geneeskundigen is, om ook aldaar, als hulde aan den ontdekker der vaccinatie, een standbeeld op te richten.

BERLIJN. — Een der oudste Duitsche microscopisten en pathologen, Prof. GOTTLIEB GLUGE, vierde op 18 Juni zijn 80sten verjaardag. Te Brakel in Westphalen geboren, studeerde hij te Berlijn en te Parijs, totdat hij in 1838 tot Hoogleeraar bij de nieuw opgerichte Universiteit te Brussel werd benoemd, waaraan hij tot 1873 werkzaam was. GLUGE was de schrijver van talrijke geschriften. Zijn geschrift; „Die Influenza oder epidemische Grippe” werd door de Berlijner faculteit bekroond, en zijn arbeid over de „Pathologische Histologie” met den prix-MONTHYON beloond. Zijn werken op het gebied der pathologische anatomie, hoewel grootendeels, zooals de *Wochenschrift* opmerkt, uit de „vorcelluläre Periode”, bezitten thans nog waarde en zijn Atlas der pathologische Anatomie is nog heden „ingehender Betrachtung und „Anerkennung” waardig.

— De bekende psychiater Dr. LUDWIG SNELL is op 75-jarigen leeftijd overleden. SNELL was in 1845 als Director van de Irrenanstalt te Eberbach werkzaam. In 1849 organiseerde hij het bekende krankzinnigen-gesticht Eichberg, totdat hij in 1856 door de Regeering van Hannover tot Director van het gesticht te Hildesheim werd beroepen. In 1864 stichtte hij in Duitschland de eerste Ackerbau-Colonie te Einum bij Hildesheim. In de *Allgemeine Zeitschrift für Psychiatrie* zagen talrijke psychiatrische bijdragen van zijn hand het licht.

— Van de bijdragen op HELMHOLTZ'S 70sten verjaardag ontvangen, ten bedrage van 58 957 Mark, is 48 000 Mark aan de Academie voor het HELMHOLTZ-fonds overgedragen; het overige werd voor medailles en het vervaardigen van zijn borstbeeld besteed.

BERN. — In het *Correspondenzblatt für Schweizer Aerzte* van 15 Juni wordt door Dr. NAEGELI op de physiologische beteekenis van het geeuwen en de therapeutische toepassing daarvan in de otiatriek gewezen. Menig geval van oor-